

B.V.D.

No. : 670.899

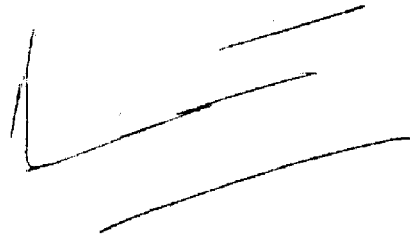
Bijl.: 1 (8 blz.)

Betr.: Niet-extremistische
groeperingen.VERTROUWELIJK

Ten vervolge op mijn schrijven d.d. 31 december 1959 nr. 520.472 (voor sommige verbindingen schrijven d.d. 18 februari 1960 onder gelijk nummer) en de daarop gevolgde brieven doe ik U hierbij wederom toekomen een aantal wijzigingen en aanvullingen van het daarin behandelde.

Als nieuwe onderwerpen van behandeling zijn voorts opgenomen: Werkgroep Informatie Cuba, Comité Zuid-Afrika, Actiecomité "Hulp aan Zuid-Afrika", Actie-comité Angola, Comité Amnestie in Portugal en Werkgroep "De Derde Wereld". Overzichten hiervan zijn bij dit schrijven gevoegd.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr. J.S. Sinnighe Damsté

Aan:

Alle Politieverbindingen

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

Algemene Nederlandse Vredesactie (ANVA)

C. Hoek is uit het bestuur getreden; dit is thans als volgt samengesteld:

J.H. van Wijk (Bennekom)	voorzitter
R. Wolf (Amsterdam)	secretaris
A. Booy (Rotterdam)	penningmeester
W.J. Jong (Heemstede)	lid

Het aantal leden bedraagt thans 275 (268 in 1961), het orgaan "Vredesactie" heeft 775 abonnees; de oplage ligt tussen de 1700 en 1800.

J.H. van Wijk maakt thans ook deel uit van de redactie. Ook in 1962 was de activiteit van de ANVA zeer gering te noemen.

"De Derde Weg"

Hoewel van deze vereniging niet veel activiteit meer uitgaat en in het overzicht van vorig jaar de mening werd uitgesproken dat zij zichzelf min of meer had overleefd, heeft men blijkbaar aan het eind van 1962 nog eens een duidelijke standpuntbepaling nodig geacht. In een manifest, opgenomen in het orgaan "De Derde Weg" van dec. 1962, wordt er nog eens op gewezen, dat de leden van de beweging (die tot uiteenlopende of geen politieke partijen behoren), zich keren tegen de bewapening van zowel Oost als West.

"Algehele ontwapening kan alleen worden bereikt - aldus het manifest - als elk volk zich keert tegen zijn eigen bewapening".

De bevolking van Nederland wordt dus opgeroepen tot de strijd voor ontwapening in eigen land, tot eenzijdige ontwapening. Daartoe zal de publieke opinie bewerkt moeten worden. "De invloed van de eenzijdige ophitsing door pers, film en radio, waardoor de mensheid hoe langer hoe meer door haat en door angst wordt bevangen, moet worden tegengegaan door zakelijke en eerlijke voorlichting over de problemen zowel van het Oosten als die van het Westen" zo vervolgt het manifest.

De Derde Weg wil niet berusten in een duurzame en onherroepelijk tot oorlog leidende tegenstelling tussen Oost en West.

Daar de Derde Weg zegt te beseffen dat de strijd voor de vrede steeds moet samengaan met de strijd voor een grondige structurele verandering van de samenleving (daar oorlog en militarisme met de bestaande

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

maatschappelijke orde onafscheidelijk verbonden zijn), richt zij zich in het bijzonder tot de arbeidersklasse (onder het motto dat deze het grootst in aantal is) en tot de jongeren.

"De soldaten en de arbeiders in de oorlogsindustrie moeten tonen, dat er op hen niet meer kan worden gerekend".

Hoewel het manifest niet daadwerkelijk oproept tot staking of dienstweigering, klinkt toch een zin als: " De strijdlust moet overslaan van de jongeren naar de ouderen, overslaan van de straat naar de oorlogsindustrie en het leger" eerder als een uitdaging dan als een pacifistische beginselverklaring.

Aan het hoofdbestuur is toegevoegd (als lid) C.A. Valckenier v. Geusau te Geldermalsen.

Kerk en Vrede

Floris Kijlstra is uit het Hoofdbestuur getreden wegens vertrek naar het buitenland. Hij werd vervangen door ds. M.R. Pliester uit Oudkarspel.

Werkgroep Informatie Cuba

In een d.d. september 1961 door deze werkgroep verspreide circulaire wordt o.m. het volgende gezegd: "De Cubaanse revolutie heeft veler ogen geopend voor het streven van de Latijns-Amerikaanse volken naar een grondige verbetering van hun lot. Het is de eerste maal dat op het westelijk halfrond een socialistische revolutie heeft plaatsgevonden en wel op de drempel van het kapitalistische land bij uitstek: de Verenigde Staten, zonder dat een revolutionair socialistische partij daaraan leiding had gegeven".

De voornaamste activiteit van deze werkgroep bestaat uit het enkele malen per jaar uitgeven van het "Informatie-bulletin Cuba". Het is de bedoeling daarin de belangrijke feiten op politiek, economisch, onderwijs en verder cultureel gebied te vermelden, om zodoende een bijdrage te leveren tot een beter gefundeerd oordeel. Naast informatie over Cuba wordt in het bulletin de laatste tijd ook aandacht gewijd aan de toestanden in Midden- en Zuid-Amerika.

VERTROUWELIJK

Opzet is om de stof voor het bulletin zoveel mogelijk te ontleen aan publicaties van journalisten en deskundigen die Cuba bezochten en positief staan tegenover het revolutionaire proces aldaar. Bovendien ontvangt de werkgroep de door de Cubaanse Ambassade uitgegeven bulletins. Het is duidelijk dat de werkgroep hiermede een tegenwicht wil leveren tegen de berichtgeving van de Nederlandse pers over Cuba, die wordt betiteld als: "in de meeste gevallen tendentiekus en zeker vijandig". De werkgroep organiseerde op 10 oktober 1962 in Krasnapolsky te Amsterdam een, druk bezochte, openbare vergadering met als onderwerp: "Het Amerikaanse optreden tegen Cuba". De ongeveer 6 à 700 aanwezigen verklaarden zich accoord met het verzenden van 3 boodschappen en wel:

1. Aan de Nederlandse Regering met het verzoek om niet toe te geven aan de Amerikaanse pressie het vervoer van goederen naar Cuba stop te zetten.
2. Aan de Amerikaanse Ambassadeur in Nederland met een protest tegen het stopzetten van het vervoer naar Cuba.
3. Aan de president van Cuba met een betuiging van solidariteit.

Op 27 oktober daaropvolgende organiseerde de werkgroep te Amsterdam een demonstratieve optocht, gevolgd door een openbare bijeenkomst in de Doelenzaal, eveneens eindigende met het aannemen van een voorstel brieven te verzenden aan o.a.:

1. De Amerikaanse Ambassadeur, waarin verontrusting werd uitgesproken over de toestand en aangedrongen werd op opheffing van de blokkade.
2. Aan de Sowjet-Russische ambassadeur, waarin werd gezegd dat men zich distancieerde van het officiële Nederlandse standpunt.

Samenstelling der werkgroep

S. Bosgra (Amsterdam)
I. Cornelissen (Amsterdam)
Mr. Petra Eldering (Amsterdam)
L. van Eyck (Koog a/d Zaan)
W. Gortzak (Amsterdam)
R.M. van der Horst (Amsterdam)
H. Neudecker ('s-Gravenhage)
M. van Pelt ('s-Gravenhage)

Comité van aanbeveling

Drs. H. Bovenkerk (Haarlem)
Mr. C.J.P. Cammelbeeck (Eindhoven)
Prof.dr. G.J. Geers ('s-Gravenhage)
Prof. dr. J. de Graaf (De Bilt)
J. Hoogcarspel (Rotterdam)
Dr. Kwee Swan Liat (Oegstgeest)
Dr. P.J.Meertens (Amsterdam)
Mr. J. Rugge (n.g.o.)

VERTROUWELIJK

Samenstelling der werkgroep

R. Rutgers (Amsterdam)
P. Smulders (Amsterdam)
Fr. Tichelman (Amsterdam)
H. Uylenburg (Amsterdam)
Als secretaresse fungeert
Maria C.J. Snethlage (Amsterdam)

Comité van aanbeveling

Dr. Kr. Strijd (Amsterdam)
Drs. Th. van Tijn (Amsterdam)

Comité Zuid-Afrika

Dit in mei 1960 opgerichte comité stelt zich ten doel het geven van voorlichting over de praktijk van apartheid en het inzamelen van gelden voor de verdediging en steun van hen die in de Unie van Zuid-Afrika worden vervolgd wegens hun verzet tegen de apartheidspolitiek.

In het kader van dit streven geeft het comité een informatiebulletin uit. Het is de bedoeling dit vanaf oktober 1962 regelmatig te doen verschijnen.

In december 1961 richtte het comité een oproep tot het Nederlandse volk. Onder vermelding van het uitreiken van de Nobelprijs 1960 voor de Vrede aan de Zuid-Afrikaanse negerleider Albert J. Luthuli, maakte het comité bekend, hem - die als christen het principe van de geweldloosheid nooit had verlaten - en zijn medestrijders tegen de apartheid te willen helpen en wel door middel van:

1. het ondersteunen van de door arrestaties getroffen gezinnen in Zuid-Afrika.
2. het verlenen van gerechtelijke bijstand aan de gedetineerde negerleiders.
3. het behartigen van de studie in Nederland van niet-blanke Zuid-Afrikaanse jongeren.

Als daad van solidariteit met Luthuli werd verzocht hiervoor een bedrag te storten.

Uit het Comité Zuid-Afrika ontstond in november 1960 het Studentencomité Zuid-Afrika, beogende het verlenen van steun aan uit dat land afkomstige studenten, die in hun eigen land i.v.m. hun huidskleur zijn uitgesloten van de studie aan de Zuidafrikaanse universiteiten.

VERTROUWELIJK

Van de activiteiten van beide comité's is verder weinig bekend.

Als voorzitter van het Comité Zuid-Afrika trad aanvankelijk op Dr. J.J. Buskes (Amsterdam), die later werd vervangen door Drs. J.J. Voogd (Haarlem).

Als verdere leden kunnen nog worden genoemd:

A. van Dobbenburgh (Zandvoort)

Prof. Mr. N.E.H. van Esveld (Rotterdam)

Prof. J.J. Fahrenfort (Amsterdam)

Prof. dr. J. de Graaf (de Bilt)

Prof. Mr. W. H. Nagel (Leiden)

H.M. van Randwijk (Amsterdam)

Fedde Schurer (Heerenveen)

Mr. J. in 't Veld ('s-Gravenhage)

A. Viruly (Amsterdam)

Actiecomité "Hulp aan Zuid-Afrika"

Dit eveneens in mei 1960 en wel op initiatief van het O.V.B. opgerichte comité stelde zich in de eerste plaats ten doel om steun te verlenen aan de door de negerbevolking van Zuid-Afrika gevoerde strijd voor haar mensenrechten. Met het oog daarop wilde het comité zich de financiële middelen verschaffen voor het aantrekken van buitenlandse advocaten ten behoeve van rechtskundige bijstand aan gevangen genomen negerleiders.

Het uitvoerend comité bestond bij de oprichting uit:

C. Houwaard (Rotterdam)

R. Polderman (Schiedam)

Marita Ramperti (Rotterdam)

C. Hoek (Velsen)

Het comité zou in 1961 een fusie hebben aangegaan met het Comité Zuid-Afrika.

Actiecomité Angola

Dit vermoedelijk omstreeks september 1961 opgerichte comité, wil de aandacht vestigen op "de afschuwelijke onderdrukking en terreur,

VERTROUWELIJK

waaronder het Angolese volk leeft" en zegt zulks te doen "in de overtuiging dat zwijgen hierover ons medeplichtig maakt aan de misdaden, die begaan worden". Als middelen daartoe worden genoemd het geven van voorlichting en het houden van protestacties. Het comité acht de houding van de Nederlandse regering inzake Angola onaanvaardbaar (hiermede wordt bedoeld op het niet verlenen van steun door Nederland aan een in de Verenigde Naties gedaan voorstel tot het houden van een onderzoek naar de toestand in Angola en het stemmen tegen een voorstel tot het houden van een referendum in Algerije).

In het kader van zijn activiteiten richtte het comité zich tot de Nederlandse Regering met het verzoek: de totstandkoming van een onafhankelijk Algerije te bevorderen en de Portugese terreur in Angola duidelijk te veroordelen, zowel in de Verenigde Naties als in de NAVO en bij ander internationaal overleg.

De belangstelling en de activiteiten van het comité beperken zich dus niet tot Angola.

In mei 1962 richtte het een rondschrijven tot belangstellenden, waarin erop werd gewezen dat er niet slechts algemeen diepe verontwaardiging heerst over de Portugese onderdrukking in Angola, doch dat er eveneens in Portugal zelf terreur heerst tegen alle democratisch gezinde mensen.

Het comité deelde verder mede, dat najaar 1962 te Parijs een conferentie zou worden gehouden van afgevaardigden uit West-Europese landen om op te roepen tot amnestie voor alle Portugese gevangenen en ballingen, dat voorts het Actiecomité Angola terzake was benaderd door het Internationaal Secretariaat voor deze amnestie-actie met het verzoek na te gaan of ook hier te lande de actie voor amnestie in Portugal zou kunnen worden gesteund.

Samenstelling van het comité:

Drs. S.J. Bosgra (Amsterdam)
Dr. J.J. Buskes (Amsterdam)
A. Dijk (Amsterdam)
Prof. Dr. G.J. Geers ('s-Gravenhage)
Margrit de Sablonière (Leiden)

VERTROUWELIJK

Dr. K. Strijd (Amsterdam)
Mr. J. in 't Veld ('s-Gravenhage)
C.G. van Voorst (Amsterdam)

Comité Amnestie in Portugal

Dat het Actiecomité Angola erin slaagde ook hier te lande een aantal personen te winnen voor de amnestie-actie ten behoeve van Portugese politieke gevangenen en ballingen, bleek wel uit de oprichting, vermoedelijk ongeveer november 1962, van het in hoofde genoemde comité.

Dit organiseerde inmiddels een handtekeningenactie.

In het Comité van aanbeveling hebben o.m. zitting:

Dr. L.E.W. van Albada (Leeuwarden)
Prof. Dr. G.J. Geers ('s-Gravenhage)
Fons Hermans (n.g.o.)
Pater S. Jelsma M.S.C. ('s-Gravenhage)
Dr. P.J. Meertens (Amsterdam)
Prof. Dr. W.H. Nagel (Leiden)
Prof. Dr. J. Presser (Amsterdam)
Ds. P.J. de Ridder (De Wilp)
Nico Rost (Amsterdam)
Ir. H.J. van Steenis (Utrecht)
Dr. K. Strijd (Amsterdam)

Werkgroep "De Derde Wereld"

Deze trad in november 1962 in de openbaarheid door het uitgeven van het eerste nummer van een mededelingenbulletin, dat minstens 4 maal per jaar zal verschijnen. De opzet van de werkgroep is te komen tot "een betere coördinatie van de diverse werkzaamheden van reeds bestaande groepen, die zich bezighouden met de strijd tegen de koloniale verhoudingen van de volkeren van Azië, Afrika en Latijns Amerika" (genoemd worden o.a. het Actiecomité Angola en de Werkgroep Informatie Cuba).

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

Teneinde deze opzet te kunnen verwezenlijken wil de werkgroep komen tot wederzijdse uitwisseling van informaties omtrent publicaties, vergaderingen, acties en indien wenselijk en mogelijk, het geven van wederzijdse steun bij de activiteiten der verschillende groepen. Het administratie-adres is L. van Eyck, Koog a/d Zaan.

T.a.v. alle hiervoor genoemde werkgroepen en comité's geldt dat zij niet-communistisch zijn georiënteerd. De hierbij betrokken personen zijn grotendeels van (links) socialistische dan wel pacifistische huize.

(In de Werkgroep Informatie Cuba zitten ook enkele Trotskisten.)
Zulks geldt ook voor het Comité Amnestie in Portugal. Daarbij valt echter op te merken dat dit geheel anders ligt met betrekking tot het internationale comité dat het initiatief heeft genomen tot de in Parijs te houden internationale conferentie van West-Europese landen, waarin sterke communistische invloeden zijn te bespeuren.